

**Strategia działań
wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych
wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem**

w Zespole Szkół w Paszynie

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 1982 r. Nr 35, poz. 228 z późn. zmianami – tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109) oraz przepisy wykonawcze w związku z tą ustawą.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. Nr 35, poz. 230 z późn. zmianami).
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198).
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. Nr 30, poz. 179 z późn. zmianami).
5. Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. w sprawie form i metod działań Policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
6. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zmianami).
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226).

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem obejmuje wszelkie działania wychowawcze, profilaktyczne, edukację prozdrowotną i jest realizowana przez wszystkich pracowników szkoły.

Podmiotem działań w ramach strategii są uczniowie.

Strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych:

Zadania ogólne szkoły	Zadania szczegółowe	Odpowiedzialni	Uwagi
I. Systematyczne prowadzenie w środowisku edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, rodziców oraz nauczycieli.	1. Realizowanie programów profilaktycznych: a) Trzymaj Formę b) Zachowaj Trzeźwy Umysł c) Nie pal przy mnie, proszę d) Znajdź właściwe rozwiązanie.	Ewa Surówka Ewa Surówka pedagog pedagog	
	2. Uczestniczenie uczniów w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych: a) SKS b) kółko kulinarne c) Ratujmy i uczmy się ratować.	Ewa Surówka Ewelina Fedusiewicz Ewa Zabrzeka Iwona Bartkowska – Warzecha	
	3. Organizowanie Dni Sportów Letnich i Zimowych.	Ewa Surówka Albina Pyzik rodzice dyrektor szkoły	
	4. Wycieczki klasowe.	wychowawcy rodzice	
	5. Organizowanie i udział w zawodach sportowych.	nauczyciele wychowania fizycznego rodzice dyrektor szkoły	

		6. Pedagogizacja rodziców w trakcie zebrań – wywiadówek.	pedagog wychowawcy osoby wspierające pracę szkoły wg potrzeb	
		7. Zamieszczanie potrzebnych informacji na gazetce dla rodziców w szkole.	pedagog	
II.	Opracowanie metod i form rozwijania działalności informacyjnej.	1. Dostarczanie materiałów informacyjnych uczniom i rodzicom.	pedagog bibliotekarz	
		2. Gromadzenie i udostępnianie materiałów informacyjnych w bibliotece szkolnej.	bibliotekarz	
		3. Przeprowadzanie pogadek i dostarczanie uczniom materiałów informacyjnych w ramach godzin wychowawczych.	wychowawcy pedagog	
III.	Określenie zadań wszystkich pracowników szkoły w zakresie pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonym uzależnieniem.	I. Dyrektor szkoły: 1. Realizuje zadania wynikające ze Statutu Zespołu Szkół w Paszynie. 2. Monitoruje i odpowiada za realizację strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych. 3. Na bieżąco informowany jest przez wychowawców, nauczycieli i innych pracowników szkoły o podejmowanych przez nich działaniach wynikających z realizacji strategii.	dyrektor szkoły	

	4. Podejmuje stosowne decyzje tak, aby każda interwencja była przeprowadzona z zachowaniem wszelkich praw zarówno uczniów, jak i ich rodziców.		
	II. Nauczyciele i wychowawcy klas: 1. Realizują zawarte w Programie Wychowawczym, Programie Profilaktyki oraz w Planach Pracy Wychowawcy Klasowego. 2. Systematycznie prowadzą edukację prozdrowotną, promocję zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia wśród uczniów na godzinach do dyspozycji wychowawcy, na zajęciach pozalekcyjnych, zajęciach w świetlicy szkolnej, kołach zainteresowań. 3. Realizują zagadnienia dotyczące zapobieganiu narkomanii w ramach przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają te zagadnienia oraz ścieżek: edukacji prozdrowotnej i wychowania do życia w rodzinie. 4. Uczestniczą w WDN oraz kursach, szkoleniach, konferencjach z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży oraz sposobów podejmowania wczesnej interwencji w sytuacji zagrożenia uzależnieniem. 5. Wykorzystują zdobytą wiedzę w pracy z młodzieżą i ich rodzicami informując	nauczyciele i wychowawcy klas	

	o szkodliwości środków i substancji, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa oraz może doprowadzić do uzależnienia. 6. Wychowawcy klas organizują szkolenia z rodzicami uczniów o charakterze profilaktycznym, zapraszają specjalistów z zakresu tej tematyki. 7. Wychowawcy klas dokonują diagnozy sytuacji wychowawczej, przejawów zachowań ryzykownych uczniów swojej klasy, sytuacji życiowej rodzin dysfunkcyjnych. 8. Wychowawcy klas i nauczyciele współpracują z pedagogiem szkolnym, szkolną pielęgniarką w zakresie realizowania zagadnień profilaktycznych, wychowawczych i edukacji prozdrowotnej.		
	III. Pedagog szkolny: 1. Zapewnia pomoc pedagogiczną młodzieży zagrożonej uzależnieniem na terenie szkoły, prowadzi indywidualne konsultacje i poradnictwo pedagogiczne uczniom podejmującym zachowania ryzykowne. 2. Systematycznie rozpoznaje i diagnozuje zagrożenia związane z uzależnieniem (ankiety skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli, obserwacje diagnozujące, rozmowy kierowane,	pedagog	

	indywidualne rozmowy z uczniami, konsultacje z wychowawcami, nauczycielami i pozostałymi pracownikami szkoły. 3. Prowadzi działalność informacyjną, która obejmuje upowszechnianie wśród młodzieży, rodziców, nauczycieli innych pracowników szkoły informacji na temat szkodliwości środków lub substancji, których używanie jest zagrożeniem dla zdrowia i życia uczniów. 4. Udostępnia młodzieży, rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły materiały edukacyjne dotyczące problematyki zapobiegania narkomanii. 5. Dostarcza osobom zainteresowanym informacji na temat dostępnych form pomocy (placówki i organizacje wspierające dziecko i rodzinę, placówki świadczące pomoc społeczną rodzinie, punkty konsultacyjne dla osób z problemem uzależnienia, placówki leczenia uzależnień i współuzależnienia, organizacje pozarządowe służące pomocą rodzinie, inne) młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, osobom współuzależnionym. 6. Organizuje, prowadzi zajęcia profilaktyczne, integracyjne we współpracy z wychowawcami klas,		
--	--	--	--

	współorganizuje profilaktyczne imprezy ogólnoszkolne w celu zaspokajania potrzeb psychicznych i społecznych uczniów, rozwijania poczucia własnej wartości, motywowania do podejmowania właściwych decyzji, różnych form aktywności, rozwijania zainteresowań i umiejętności psychospołecznych. 7. Współpracuje z instytucjami i organizacjami wspierającymi dziecko, rodzinę i szkołę w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży. 8. Organizuje i uczestniczy w WDN oraz w warsztatach, szkoleniach, kursach organizowanych przez placówki zajmujące się tą działalnością. 9. Współpracuje z dyrekcją szkoły, wychowawcami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły we wszystkich działaniach mających na celu redukcję zachowań ryzykownych młodzieży, w sytuacjach wymagających interwencji lub sytuacjach wymagających udzielania pomocy uczniowi, który znalazł się w sytuacji kryzysowej.		
	IV. Pracownicy administracji i obsługi szkoły: Uczestniczą w organizowanych w szkole	sekretarz szkoły obsługa szkoły	

	szkoleniach z funkcjonariuszami Policji na temat reagowania w sytuacjach kryzysowych mających miejsce na terenie szkoły (podejrzenie, że uczeń znajduje się pod wpływem narkotyków, alkoholu, posiada substancję przypominającą narkotyk, dokonał czynu karalnego, stał się ofiarą przemocy). Informują dyrektora szkoły lub pedagoga szkolnego czy psychologa szkolnego, wychowawcę lub nauczyciela o każdej zaobserwowanej sytuacji kryzysowej, wymagającej interwencji pracownika szkoły.		
IV. Procedury postępowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencję.	1. Nauczyciel uzyskał informację, iż uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nieład lub przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji: a) nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy, b) wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły, c) wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) i przekazuje im uzyskaną informację, przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności; w przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania	nauczyciel	

	negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem, d) w toku interwencji profilaktycznej wychowawca może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym, e) jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję (specjalistę ds. nieletnich), f) podobnie, w sytuacji gdy szkoła wykorzystwała dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia Sąd Rodzinny i Nieletnich lub Policję; dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji).		
--	--	--	--

	2. Nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków: a) nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, b) nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względu na jego bezpieczeństwo nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego zdrowie i życie, c) nauczyciel wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pierwszej pomocy medycznej, d) wychowawca zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów), których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły, e) jeżeli rodzice (prawni opiekunowie) odmówią odebrania dziecka ze szkoły, o pozostaniu ucznia w szkole lub przewiezieniu go do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszowi Policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły,		
--	--	--	--

	f) dyrektor szkoły powiadamia najbliższą jednostkę Policji, gdy rodzice (prawni opiekunowie) ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub środków odurzających odmawiają przyścia do szkoły, a on jest agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób, g) w przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości Policja ma prawo przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień lub do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin), o fakcie umieszczenia ucznia zawiadamia się rodziców (prawnych opiekunów) oraz Sąd Rodzinny i Nieletnich, h) jeżeli powtarzają się przypadki, że uczeń pod wpływem alkoholu lub środków odurzających znajduje się na terenie szkoły, dyrektor ma obowiązek powiadomienia o tym fakcie Policji (specjalisty ds. nieletnich). 3. Nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą narkotyk: a) nauczyciel zachowując środki		
--	---	--	--

	ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy, b) nauczyciel powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły, c) dyrektor szkoły wzywa Policję, d) po przyjeździe Policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące zdarzenia. 4. Nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk: a) nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, psycholog, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją, b) nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki		
--	--	--	--

	ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji, c) nauczyciel o swoich spostrzeżeniach powiadamia niezwłocznie dyrektora szkoły oraz rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa, d) w przypadku, gdy uczeń – pomimo wezwania – odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy, e) jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki Policji, f) wcześniej próbuje sam ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył tę substancję, g) nauczyciel dokumentuje całe zdarzenie, sporządzając dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami. 5. Nauczyciel stwierdził, że uczeń popełnił czyn karalny lub przestępstwo: a) nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły,		
--	--	--	--

	b) ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia, c) przekazuje sprawcę dyrektorowi szkoły (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę, d) powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia – sprawcy, e) niezwłocznie powiadamia Policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana, f) zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je Policji. 6. Nauczyciel stwierdził, że uczeń stał się ofiarą czynu karalnego lub przestępstwa: a) nauczyciel udziela pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnia jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza, w przypadku, gdy ofiara doznała obrażeń, b) niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, c) powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia, d) wzywa Policję, w przypadku kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa,		
--	--	--	--

	e) ustala okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. 7. Nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję lub przedmioty, które ocenia jako niebezpieczne (np. broń, materiały wybuchowe, nieznane substancje): a) nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie szkoły, b) nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, c) nauczyciel uniemożliwia dostęp osobom postronnym do tych rzeczy, d) dyrektor szkoły natychmiast wzywa Policję.		
V. Procedury postępowania w sytuacji podejrzenia nadużywania mediów elektronicznych takich jak: internet, portale społecznościowe, zakupy on – line, cyberprzemoc, telefon, komputer, tablet.	1. Nauczyciel uzyskał informację, iż uczeń jest uzależniony od mediów elektronicznych: a) nauczyciel przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy, b) wychowawca informuje o fakcie pedagoga/ psychologa szkolnego i dyrektora szkoły, c) wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) i przekazuje im uzyskaną informację, przeprowadzona zostaje rozmowa z rodzicami, w przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje się rodziców do zapewnienia dziecku fachowej		

		pomocy psychologicznej; pedagog wskazuje rodzicom placówki i specjalistów, u których uczeń i rodzina mogą uzyskać fachową pomoc, d) w sytuacji gdy rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się na wezwanie, dyrektor szkoły powiadamia o tym fakcie Policję lub Sąd Rodzinny i Nieletnich.		
VI.	Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych.	1. Organizowanie pedagogizacji dla rodziców w tym zakresie.	pedagog	
		2. Zapoznanie rodziców z najważniejszymi dokumentami w tym zakresie na spotkaniach z wychowawcami.	wychowawcy	
		3. Angażowanie rodziców w realizację działań prozdrowotnych w szkole.	dyrektor wychowawcy rodzice	
		4. Mobilizowanie rodziców do ścisłej współpracy w sytuacjach zagrożenia.	wychowawcy dyrektor szkoły rodzice osoby, instytucje wspierające	
VII.	Aktywny udział dzieci i młodzieży w zajęciach profilaktycznych i w zajęciach umożliwiających alternatywne wobec zachowań	1. Organizowanie zajęć profilaktycznych we współpracy z: a) SOIK, b) Policja,	pedagog wychowawcy rodzice	

ryzykownych, zaspokajanie potrzeb psychicznych i społecznych.	c) MONAR, d) Izba Wyrzeźwień, e) Zakład Karny, f) PPPP, g) Straż Graniczna.		
VIII. Dostosowanie treści i formy zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży oraz stopnia zagrożenia.	1. Monitorowanie zachowań ryzykownych uczniów w szkole.	pedagog wychowawcy	
	2. Nawiązywanie współpracy z osobami (instytucjami wspierającymi szkołę w rozwiązywaniu konkretnych zagrożeń).	pedagog	
	3. Dostosowanie treści do zajęć na godzinach wychowawczych.	wychowawcy	
	4. Organizowanie zajęć dodatkowych na realizację tematów związanych z bieżącymi ryzykownymi zachowaniami.	dyrektor pedagog	
	5. Organizowanie konkursów na świetlicy szkolnej uwypuklające ryzykowne zachowanie uczniów.	wychowawca świetlicy	
	6. Dostosowanie planów pracy z poszczególnych przedmiotów w celu wprowadzenia właściwych treści.	nauczyciele	
IX. Edukacja rówieśnicza.	1. Wyczulenie uczniów całej szkoły na zachowania ryzykowne w celu wyeliminowania źródeł oraz pomocy osobom poszkodowanym.	wychowawcy uczniowie	

		2. Wypracowanie zaufania w relacjach uczeń – nauczyciel w celu sprawniejszego rozwiązywania bieżących problemów.	wszyscy nauczyciele uczniowie	
X.	Sposób współdziałania pracowników szkoły ze służbą zdrowia i Policją w sytuacjach wymagających interwencji.	1. Zgłoszenie problemu dyrektorowi szkoły.	nauczyciel inny pracownik szkoły dyrektor pedagog	
		2. Analiza problemu.		
		3. Poinformowanie rodziców.		
		4. Powiadomienie telefoniczne pogotowia, lekarza rodzinnego, policji w zależności od sytuacji.		
XI.	Współpraca z różnymi instytucjami, w szczególności organizacjami pozarządowymi wspierającymi działalność szkół i placówek w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży.	1. Utrzymywanie stałej współpracy z instytucjami wspierającymi w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży: a) Urząd Gminy w Chełmcu – dział profilaktyki, b) GOPS, c) PPPP, d) Policja, e) SOiK, f) Straż Pożarna, g) Zakład Karny, h) MONAR, i) Izba Wyrzeźwień, j) Ośrodek Zdrowia, k) Parafia.	pedagog dyrektor	

XII.	Wspieranie dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, rozwijanie ich poczucia własnej wartości oraz motywowanie do podejmowania różnych form aktywności, w tym aktywności pozaszkolnej, zaspokajających ich potrzeby psychiczne i społeczne, rozwijających zainteresowania i umiejętności psychospołeczne.	1. Organizowanie działań dodatkowych, wspierających i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (działania doraźne)	pedagog wychowawcy	
XIII.	Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży oraz sposobu podejmowania wczesnej interwencji w sytuacji zagrożenia uzależnieniem.	1. Szkolenie Rady pedagogicznej przez pedagoga szkolnego lub osób zaproszonych w konkretnych sytuacjach zagrożenia.	pedagog osoby wspierające dyrektor	
XIV.	Dokonywanie systematycznej oceny efektów podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych.	1. Coroczna ewaluacja programu profilaktyki.	pedagog	
		2. Sprawozdanie wychowawców klasowych przedstawione podczas konferencji podsumowującej każdy rok szkolny.	wychowawcy	

Dokument obowiązuje od 1 września 2014 r. w Zespole Szkół w Paszynie.

Przedstawiony Radzie Pedagogicznej i przyjęty do stosowania 22 sierpnia 2014 r

